

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Aan de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

Directie Directe Belastingen

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

2018-0000103361

Uw brief (kenmerk)

162784,0IU

Datum 20 juni 2018
Betreft schriftelijk overleg Eerste Kamer over Beleidsbesluit van 28 maart 2018 met betrekking tot huwelijk en schenkbelasting

Geachte voorzitter,

Tijdens een schriftelijk overleg van 22 mei 2018 heeft uw Kamer vragen gesteld over het Beleidsbesluit van 29 maart 2018 met betrekking tot huwelijk en schenkbelasting¹, waarvan ik uw Kamer een afschrift heb gestuurd.² Onderstaand treft u de antwoorden op de vragen uit het schriftelijk overleg aan.

De vaste commissie voor Financiën heeft met belangstelling kennisgenomen van genoemd Beleidsbesluit. De leden van de fractie van de VVD hebben naar aanleiding van onderdeel 3.3 van het voornoemde besluit nog enkele opmerkingen en vragen, waarbij de leden van de fractie van het CDA en de fractie van de ChristenUnie zich aansluiten. Eerstgenoemde leden vragen uitleg over de reikwijdte van onderdeel 3.3 van het beleidsbesluit van 29 maart 2018.³ Onderdeel 3 ziet op het ontstaan of wijzigen van een huwelijksgoederengemeenschap waarbij onderdeel 3.3 ingaat op een algehele gemeenschap van goederen met ongelijke delen.

De leden van de fractie van de VVD vragen of in dit onderdeel 3.3 geregeld wordt wat aan wetgevende maatregelen niet haalbaar bleek op basis van het voorstel tot wijziging van een aantal artikelen van de Successiewet 1956. Deze leden doelen hierbij op de in het wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2018 voorgestelde wijzigingen in de schenk- en erfbelasting in relatie tot het huwelijksvermogensrecht die als gevolg van het aangenomen amendement van Omtzigt uit het wetsvoorstel zijn gehaald.⁴

¹ Staatscourant, nr. 18050, 30 maart 2018, Wijziging van het besluit van 5 juli 2010, nr. DGB2010/872M, Stcrt. 2010, nr. 10783.

² Kamerstukken I 2017/2018, 34 786, B. Het afschrift van het beleidsbesluit is ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffierr. 162784.

³ Nr. 2018-45958, Stcrt. 2018, 18050.

⁴ Kamerstukken II 2017/2018, 34 786, nr. 18.

Ik kan de leden van de VVD-fractie melden dat dit niet het geval is. Onderdeel 3.3 vormt een verwoording van een goedkeuring in een brief uit 2012 aan de Tweede Kamer van mijn ambtsvoorganger naar aanleiding van een algemeen overleg over huwelijksvermogensrecht.⁵ In die brief wordt ingegaan op de gevolgen voor de schenkbelasting van het wijzigen van de huwelijksvoorwaarden in een algehele gemeenschap van goederen met een andere verdeelsleutel dan de gebruikelijke 50-50. Het in die brief gestelde heeft geleid tot nadere vragen, waaronder de vraag of bij iedere van 50-50 afwijkende gerechtigdheid in een algehele gemeenschap van goederen zonder meer geen sprake is van een schenking. Deze vraag moet geplaatst worden tegen de achtergrond van het door de leden van de fractie van de VVD aangehaalde arrest van 28 januari 1959⁶. Dat arrest zag op de situatie dat echtgenoten die buiten iedere gemeenschap van goederen gehuwd waren, hun huwelijksgoederenregime wijzigden naar een algehele gemeenschap van goederen waarin de echtgenoten voor gelijke delen gerechtigd waren. Dit was conform de wettelijke algehele gemeenschap van goederen, zoals die heeft gegolden tot 1 januari 2018. Of de Hoge Raad tot eenzelfde slotsom zou zijn gekomen als de echtgenoten een andere gerechtigdheid tot de gemeenschap waren overeengekomen, staat niet vast. In onderdeel 3.3 van het beleidsbesluit van 29 maart 2018 geef ik de zekerheid dat als de echtgenoot die voorafgaand aan de wijziging van het huwelijksgoederenregime het meestvermogend was na de wijziging gerechtigd blijft tot ten minste 50% van die gemeenschap, dit geen schenking vormt voor de toepassing van de Successiewet 1956. Ik meen deze zekerheid te kunnen geven binnen de huidige regelgeving, jurisprudentie en de eerdergenoemde goedkeuring uit 2012. Voor situaties die verder gaan, blijft onzekerheid bestaan omdat de regelgeving en jurisprudentie – ook met inachtneming van het genoemde arrest uit 1959 – hierover geen uitsluitel geven. De in het wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2018 voorgestelde wijzigingen in de schenk- en erfbelasting in relatie tot het huwelijksvermogensrecht konden die zekerheid wel geven voor deze en voor veel andere situaties betreffende het aangaan en wijzigen van huwelijkse voorwaarden; daarover blijft nu dus onduidelijkheid bestaan. Om die reden betreur ik het dat die wijzigingen geen kracht van wet hebben gekregen.

De leden van de fractie van het CDA maken voorts van de gelegenheid gebruik nog enkele aanvullende vragen te stellen over samenwonenden en over wijziging van de beperkte gemeenschap van goederen. Deze leden vragen of ik kan bevestigen dat in de situatie van een samenlevingscontract met bijvoorbeeld een wederkerig finaal verrekenbeding dezelfde fiscale gevolgen gelden als in een situatie van huwelijkse voorwaarden met een wederkerig finaal verrekenbeding. In antwoord op deze vraag kan ik aangeven dat momenteel wordt bezien of, en zo ja onder welke voorwaarden, voor een notarieel samenlevingscontract een vergelijkbare goedkeuring kan worden verleend als die voor de in onderdeel 3.2.3 van het beleidsbesluit genoemde huwelijkssituatie met een wederkerig verplicht finaal verrekenbeding. Mijn ambtenaren zijn hierover in overleg met een aantal vertegenwoordigers van beroepsorganisaties.

⁵ Brief van 6 februari 2012, Kamerstukken II 2011/2012, 28 867, nr. 28.

⁶ BNB 1959/122.

Ook vragen deze leden of het mogelijk is dat het beleidsbesluit ook betrekking zal hebben op situaties waarin een wijziging naar een beperkte gemeenschap van goederen plaatsheeft. Voor een algemene goedkeuring ter zake van wijziging naar beperkte gemeenschappen heb ik geen toezegging gedaan. In antwoord op vragen van de fractie van het CDA in de Eerste Kamer daarnaar heb ik aangegeven dat ik bereid ben om in een beleidsbesluit aan te geven dat het aangaan van een huwelijk volgens het vanaf 1 januari 2018 geldende wettelijke regime van een beperkte gemeenschap van goederen met gelijke delen niet leidt tot heffing van schenkbelasting.⁷ Deze toezegging is opgenomen in onderdeel 3.1 van het beleidsbesluit. Voorts is in onderdeel 3.2.1 aangegeven dat als tijdens het huwelijk door middel van huwelijkse voorwaarden wordt gekozen voor de wettelijke gemeenschap van goederen, dit evenmin een schenking vormt voor de toepassing van de Successiewet 1956. Op de situatie van andere beperkte gemeenschappen wordt ingegaan in het huidige onderdeel 3.4 van het aangepaste beleidsbesluit van 5 juli 2010⁸, welk onderdeel (afgezien van een henummering; voorheen was het onderdeel 3.2) ongewijzigd is gebleven. Ik merk daarbij op dat zich in de praktijk ter zake van het aangaan en wijzigen van (beperkte) gemeenschappen een grote diversiteit aan situaties voordoet. Het is niet mogelijk om in een beleidsbesluit voor al deze situaties aan te geven of er mogelijk sprake kan zijn van een schenking. Of sprake is van een schenking moet aan de hand van de feiten en omstandigheden worden benaderd langs de lijnen van het bestaande schenkingsbegrip.

Directie Directe Belastingen

Ons kenmerk
2018-0000103361

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Financiën,

Menno Snel

⁷ Kamerstukken II 2017/18, 34 785, D, blz. 18.

⁸ Nr. DGB2010/872M, Stcrt. 2010, 10783.